

АМЕРИКА РАЗ НА ВСЕ ПОКІНЧИЛА ЗІ СВІТОВИМ СУДОМ

СЕНАТ ПОКІНЧИВ ВСЯКІ ТОЛКИ ПРО АМЕРИКАНСЬКУ
УЧАСТЬ В НЬОМУ.

ВАШИНГТОН, 9. лютого. — На вістку, подану приватною дорогою, що Англія та ще дві держави мали відкликати американські застереження щодо притуплення Злучених Держав до світового суду при Лізі Народів, американський сенат відразу ухвалив резолюцію, якою відхиляється всяку акцію, змірюючи до притуплення до світового суду.

За резолюцією голосувало 59 сенаторів, проти всего 30. Перед голосуванням була лишень коротка дебата. Після голосування бгаторо сенаторів висказало публічно своє адоволенне з становища сенату. Найбільше вдоволенням був очевидно сенатор Бора, голова сенатового комітету для заграничних справ, котрий від дання вже провадив завязку боротьбу проти плану американської участі в світовому суді.

З похвалою для акції сенату виступили навіть конгресмени, котрі свого часу були за таким притупленням; видно, вони вже адоволені, що тяжка справа якось остаточно поалажена.

ХОНУТЬ ВИДАТИ КОНГРЕСМОВИ СПРАВИ ТРЕТОГО РЕЧІЩА ПРЕЗИДЕНТА. — ДЕМОКРАТИ ПІД ПОСТУПОВИШ МАЮТЬ ВНЕСТИ РЕЗОЛЮЦІЮ ПРО СЮ СПІРНУ СПРАВУ.

ВАШИНГТОН, 9. лютого. — З огляду на те, що президент Кулідж віддв намірє старатися виступити як раз кандидатам республіканської партії на уряд президента Злучених Держав, демократи й поступові республіканці мають намір предлажити конгресові до вирішення питання, чи має людина, що буда дві каденції президентом, ставати кандидатом у третє.

Подобно резолюцію вже раз ухвалено боже в 1875. році проти тодішнього президента Грента. В тодішній резолюції конгрес висказався проти третьої кандидатури Грента, опираючися на заяві Вашингтона, що республіканська форма правління сього вимагає.

ЮНІЯ РОБІТНИКІВ, ВИРАБЛЯЮЩИХ ПАПЕРОВИ БАКСИ,
ВІДКЛИКУЄ СТРАЙК.

НЮ ЙОРК, 9. лютого. — Менеджер юнії робітників, занятих у фабриках паперових бакс, котрі від 17 тижнів вели страйк, вивав до робітників повеломлення, що страйк закінчений.

Менеджер заявляє, що страйк не має виглядати на успіх з огляду на повну байдажність публіки до домагань робітників. Через добу боротьбу юнія вчерпала всі фонди, яких публіка через свою байдажність до страйкарів не поповняла.

ЛІКАРІ ОСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД НЕДУГАМИ СЕРЦЯ.
НЮ ЙОРК, 9. лютого. — Ньюйорське Товариство Здоров'я й Сихуд виває завіт з своїх розслідає тенденції людського здоров'я за послідні 25 літ. У звіті є цілий ряд незвичайних несподіванок.

Межи ними найбільшою віддєє є ствердження тенденції нового віку до неуги серця. Кажуть лікарі, які робили се салисто, що найбільше людей послідніми роками вмирає так на неуги серця. В місті Ню Йорку на сі неуги приймає хорупує навіть шкільні діти. Головною причиною підпадає ринкам серцевим недугам. Хлопці виказують під сим оглядом більшу відпорність.

ЗВУРШУЮЧА СЦЕНА В СУДІ ПРИ ЗАСУДЖЕННІ
МЕЙОРА МІСТА.

НЮ ЙОРК, 9. лютого. — На нинішній день визначив федеральний суд проголошення судового вироку на Генрі Виседа, мейора нуджерського міста Едмунда, якого минушого тижня признали присяжний судді співвинним заговором проти прогрібційного закону.

На сей день зголошалося до суду велике число елжхотерських горожан, яких просити суд о помилування для їх мейора. Деякі прохачи стояли зі сльозами в очах. Суддя видно теж був зворушений такою демонстрацією симпатії та дав засудженню лишень 1 рік і 1 день.

СМЕРТЬ МОЛОДОГО ЧОЛОВІКА ПІДЧАС ГРИ.
БЕЙОН, Ню Джерзі, 9. лютого. — У місцевій військовій школі помер нині 19-літній Іван Томілко. Смерть наступила після гри в «бейзбол» межи двома місцевими «тімами». Поліція каже, що смерть наступила після бійки, що винялася підчас гри. Лікар каже, що покійний помер з великого напруження серця.

ВЕЛИКІ БУРІ НА ОКЕАНІ.
НЮ ЙОРК, 9. лютого. — До сього порту припало нині 6 великих пароходів, з котрих кожний опізнівся більше або менше через сильні бурі, що лютували на північній часті Атлантичного океану за цілий послідний тиждень.

На кораблі Гамбузі були кінчуа двома пасажирками так сильно, що вони віднесли поважні тілесні ушкодження.

ДІАС ЗАЯВЛЯЄ ГОТОВІСТЬ УСТУПИТИ.
МАНГАБА, Нікарагуа, 9. лютого. — Діас, кандидат на уряд президента Нікарагуа з консервативної партії, котрого американський уряд признає правом вибраним президентом, заявив публічно, що готов уступити, як сього захоче америк. уряд.

СІЛЬСЬКІ ТРАГЕДИ.

В околиці Кросна, у селі Оджижон, родина 54-літнього селянина Енджея Гжибалі вбила його вночі, після попередньої планової змови, а щоби затерти сліди злочину, заарканувала буйством грабунком бандитів: заломили двері, пороскидили меблями. Гжибала вів віддану війну з жіпкою, сном, зятем.

Невісткою. Свідство стверджало, що Терніольський суд засудив на 6 літ також вазинця селянина Р. Оршучу з Денисова, яка ще в 1919 р. хотіла вбити сокирою свого чоловіка, котрий вернувся з російської полону. Після невдалого замаху вона довго скривалася, амігнутого року отім її арештовано. На суді стверджали, що вона намовляла ще одного із сусідів попомогти їй у злочині.

У селі Черкасах біля Львова застрелив вчором у полі 25-літнього Миколу Дуфанка один із сусідів; сальство попомогло не найшло вбивця. Останні літа, що, перейшли над сезоном чорною зморою, не минули без неспадків.

ОСВОБОДЖЕННЯ ВІЗНІВ
У БРАЗИЛІ.

Президент Бразилії, др. Вашингтон Луїз освободив із в'язниць усіх військових і цивільних, які від чотирох літ були в'язнями чи брали участь в революціях, а яким ще не вичитено процесу.

Зістав також випущений на свободу з в'язниці Марвіріо де Лесерда, знаний журналіст бразилійський, що тому два роки був замінюваний в політичній заворушеннях. Пристелі приготували йому овалію. З островів звільнив уряд також усіх в'язнів політичних, яким досі не вичитено ще процесу; рівнож і з колоній карибі, Кітавеландії, від рікою Ояйянок, зістали звільнені всі досі не прошеоновані в'язні, заслані послідніми президентами Бразилії.

МАЮТЬ УЖЕ ДОСИТИ
«МОДЕРНОГО».

Німечка танцюристи Вазека Герта стала славною тим, що перевинила своїми «модерними» виклисками всі інші. Покила показати своє мистецтво до Парижа і виступала в однім з найкращих театрів «Театрі Елізабетських Піль». Частина публіки була сильно недовошена екстравагантністю рухів і поз і почала свистати. Правда, найшлись і оборонці нового мистецтва, наслідком чого прийшло до бійки на истуки, навіть з участю поліції. Але панна чи пані Герта покинула танцює далі, віруючи в свій успіх.

ОДИН МІЛІОН КАРБ. НА
БУДУВАННЯ КИЇВСЬКОГО
ЕЛЕКТРОСТАЦІЇ.

Уряд РСРП затвердив постанову про асигнування 1. міліона карб. на будівельні роботи київської парової електростанції наступного будівельного сезону.

Вже заклоновано одну турбіну в Німеччині. Будівельні роботи не припиняються і в змкі.

КІНЕЦЬ ВОЛОДИМИРСЬКОЇ КОМЕДИ.

Володимирський процес за принадлежність до Української Повстанної Організації скінчився. В ньому суджено 151 українських селян та робітників.

Після акту обвинувачення мали вони викликати повстанців, щоби відіраті українські землі від Польщі. Поліція випередила вибух повстання, внашештувавши масово мимих членів повстанської організації. Як ми вже доносили, цілий процес, що тривав два місяці, був лишень фарсом, щоби вкінці видати вже давно уявляваній присуд. Вирок запав: 132 обвинувачених засуджено на 903 роки тюрми, а тільки 19 увільнено.

9 обвинувачених засуджено на домертну тюрму.

В той спосіб Польща гадає позбутися найвідомішого, а тому небезпечного для неї українського елемента.

СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ В ГАЛИЧИНІ.

Від якого часу справа записання українського університету в Галичині стала знову темою днів. Причинилася до цього поада членів ППС. Голуфка до Праги і до Подєбродів, де він зустрічається з українськими професорами і має з ними балачки на тему українського університету в межах Польщі. На тій оспісії поставили думки, що Голуфка є емігрантом польського уряду, який бажав би нахилити Українців до приняття польських пропозицій. На дияк має балачку на цю тему кореспондент «Слова польського» з новим міністром освіти Добурнським. Добурнський усепоки кореспондента, що нічого на річі нема і думка записування українського університету у Львові має місце тільки в певних кругах і є далека від уряду. Так само місці Голуфка і його конференції уряд не вживуть польського уряду, який в справах шкільництва для національних меншостей має зовсім вітну руку.

Ця заява міністра освіти є незвичайно характеристична, бо вона зайвий раз докazuje, що сподівання певних українських кол, угодово настроєних, на чоб то Писудський і його прибічники є готові піти на зустріч українським домаганням, є безпідставні.

НАЙБІЛЬШІ ДІТЯЧИЙ
САНАТОРІЙ В РСРП — НА
УКРАЇНІ.

На весні 27 року Український Червоний Хрест розпочинає будувати великий дитячий санаторій в Ловації (біля Олєси). Цей санаторій буде найбільшим санаторієм Союзу. В розрахунок на 1 тис. ліжок. Будівання санаторію буде закінчено в 28 році.

МАТЕРІАЛИ З ІСТОРІЇ
КОЗАЧИННИ.

Підчас розбору архіву Риківського монастиря знайдено цілий матеріал з історії козацтва та гетьманщини на Україні.

МАЄМО НОВУ ПЛАНЕТУ.

Париська Академія Наук не ресилє світові коротеньку телеграму: в околиці сонця відкрили нову планету. Дрібниця, правда? Найзначачніші сучасні астрономи ствердили, що існують планети неможливе. Бє були пересвідчені, що широкий пояс світового простору, що тягнеться між сатем і великими планетами: Меркурієм, Венерою, Землею і Марсом, давню просліджені і що в ньому не можна найти аке нічого замітнього. Тимчасом париська Академія робить усім несподіванку. Науковці записали цілі звістки в тому, що ловайдкріте небесне тіло принадлежє не до громади малих мадріваних зір між Юпітером і Марсом, але кружляє по сусідстві зіркової королеви нашої системи. Трійка мадріваних зір Меркурій, Венера, Земля збільшувать новою четверою товаришкою ці товаришес. Подія, яку астрономи не знала на протязі десятиліт, від часу відкриття Нептуна — Левер'єром. Телеграма не каже, чи ця нова планета нахотиться між Меркурієм і Венерою, чи Меркурієм і Сонцем. Слід пригадати, що французький лікар Лескарбо вже, давню висловлював погляд про існування тіла, яке балажє стоїть до сонця як Меркурій і називає його «Вульканом». Цей погляд, який уважали хибним, виявився правдивим. Таке небувалоє спізнєне відкриття може посприяти тим, що сонце своєю протягнутою силним світлом притямувало простір у найближчим своїм сусідстві.

В АКАДЕМІ НАУК.

Україна затвердила проект про перетворення науково-дослідної катедрі історії України при Академії Наук в науково-дослідний інститут, що ним керуватиме акад. Грушевський.

Науковий співробітник Української Академії Наук у Парижі Ілько Борншак, що редагує також «Український Вістник» в Парижі, повідомив Академію, що він знайшов у паризькому національному музеї невідомий до документ генерального писаря гетьмана Мазепи Орлика та його нежебо Войнаровського.

Документ стосується часів переходу Мазепи на бік шведського короля Карла, коли веліли переговори з Францією та Швецією про перехід України до Швеції, та про її незалежність і відокремлення від Росії.

В історичних колах Академії зацікавлені цим документом.

ЖИДІВСЬКИЙ «БУНД» І
УКРАЇНСЬКА СОЦІАЛІСТИЧНА
ПАРТІЯ

Центральний Комітет жидівської соціал-демократичної партії «Бунд» на сесію у останніх засідань рішє увійти в близький контакт з польською Незалежною партією і укр. соціал-демократичною партією. Інші українські соціалістичні угруповання відмовилися від співпраці з «Бундом».

БРИТІЙСЬКІ ВІЙСКА ЗАЙМАЮТЬ ШАНГАЙ

ЛОНДОН, 9. лютого. — В Китаю ситуація так замотана і так зміняча, що все змінється так як в калейдоскопі. Шойно вчєра виглядало ще так, що британські війська не відійдуть до Шангаю, а відійдуть до Гонконгу. Тезу завзу зложили навіть в англійському парламенті прем'єр Боллвин. А сегодня подають з англійських мерес, що війська обсадять Шангай в шлім охороні життя і майна англійських горожан.

Оба китайські уряди, кантонський і той, що в Пекінгу, запропастували проти цієї поведінки британського правителства. Націоналістичний уряд заявив, що він не підписує в Британію ніякого договору, коли вона владує своє військо в Шангаю.

ДО 16 ЛІТ — НЕ ВІЛЬНО КУРИТИ В ТУРИНГІ.

БЕРЛІН, 9. лютого. — В цілій Німеччині розпочато кампанію проти лїття і курєння серед молоді. Турингін повелів перша drastичні міри. По всіх публічних локалах і на видних місцях оголошено оповістки, якими забороняється курєння до 16-го року життя. Тих, що не повинються сему, будуть карати. Будуть карати рівнож і родичів тих літєй, а далі властивіє каварєр і ресторани, які дозволяють молоді на курєння і пїття.

СОВІТИ ВІДКЛИКАЮТЬ ЩЕ ОДНО ЗАПРОШЕННЯ
ЛІГН НАШІ.

ЖЕНЕВА, 9. лютого. — Секретаріат Ліги Нашієй почуває себе обуреним з приводу послідної відповіди совітського уряду, який відмовився від участі в нарадах над допомогою потерпілим від великих нещастя, таких, як землетрясення, пожежі, голод і т. п.

Совіти відповіли, що відповають кожне запрошення враз з ковертою назад, оскільки будуть їх запрошувати до нарад, які мають відбутися на швайцарській території. Секретаріат обурився тоном відповіди, а по тім обурено урядники посілалися трохи над писемом і на тім справу закінчили.

Совіти не хочуть радити на швайцарській території з приводу вбивства їх посла Воронського, бо вони не одержали від Швайцарії відповіди на сатисфакції.

ПАПУГА ЗА ПЕРЕД 126 ЛІТ.

ЛОНДОН, 9. лютого. — Полковник Гарденс, який держить в себе папуго, звану Піт, через 55 літ, змушений був казати вистити для папуги жагетовне вбранє. Папуга, яка має тєпер 126 літ, втратила задля старості всі пера. Треба було її вбрати, щоб вистити наге тіло. Поза тім папуга почувається дуже добре. Говорить дуже богато і добре їсть.

СМЕРТЬ МОНАХА І ГЕНЕРАЛА.

РИМ, 9. лютого. — Помер францисканський монах Альфонсо Фуско, який був генералом і брав участь в війні, яку вела Італія в африканських колоніях.

Під монахом свитою яєсь в помершого генеральський мундур зі всіми відзнаками.

ВІДКРИТТЯ СТАРИННИХ ПАМ'ЯТОК В ВІРМЕННІ.

ЕРІВАН, Совітська Вірменія, 9. лютого. — В позадній Вірменії, поздовж Севанського озера, відкрито старі пам'ятники, на яких знайдено написи, подібні до єгипетських ієрогліфів, які годі відчитати, бо писмо незнане. Вони покладають, що жєпер теж можна ствердити, що це пам'ятники, які спіають в тисчатиці до приходу Христа. Це пам'ятники культури, яка тут цвила в тім часі, коли цвила перська, єгипетська та асирійська культури.

СТРАХІТТЯ СОВІТСЬКИХ ТУРИМ.

РИГА, 9. лютого. — Арон Колман, американський горожанин, який ввійшов з совітської тюрми, розповідав про страшний відносини в різних совітських тюрмах. Він перебував в сибірських тюрмах. Гладі їх пхотомо по 100 ній. Засудили його за те, що замовив в американських промисловців доставку паперу на \$150,000. За це покарано його тюрмою, бо він нарушив в той спосіб закон про державні монополії. В тюрмі сидів від 1924 р. Купівлі і політичних арештантів задушено разом з кримінальними злочинцями.

ГАРНИЙ ДОХІД З ПОДАТКУ НА СТАРИХ КАВАЛЕРІВ.

РИМ, 9. лютого. — Італія має мати 100,000,000 лір доходу з шойно заведеного податку, який будуть платити старі парубки. Податок буде платити тих 1,700,000 людей.

Буде він вносити 25 лір на рік в віці 25 літ до 35, а 35 лір в віці від 35 до 50 років. Між 50 а 65 років треба буде платити 25 лір. Католицькі священики і офіцери будуть ульнені від него податку.

КАПІТАН ВАЙТ ПЕРЕРПОНУЄ ГЛЕДОСТА.

ЛОНДОН, 9. лютого. — Капітан Вайт, який назвав. був старого Глєдстона гіпокритом, надалася тепер до сина Глєдстона, який боронив честь свого батька, писмо, в якому виказує свій великий жалє, коли він вступив в той спосіб лїтати великого англійського державного мужа.

ПІВНІЙНИЙ ТРОСТ В ЕВРОПІ.

ПРАГА, 9. лютого. — Роблять заходи, щоби покласти кошельквизький конкурєнції і заложити трост в північній промисловій Чехословаччині, Австрії і Німеччині. Трост цей має обійняти цілу Центральну Європу.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧИНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Official newspaper published daily except Sundays and holidays
at 63 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 24, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

These easily a copy:		ПОДПИСКА НА ПЕРИОДИК	
One year	\$7.00	На рік	\$7.00
Six months	\$3.75	На пів року	\$3.75
Three months	\$2.00	На три місяці	\$2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерсі Сіті і закордонно:	
One year	\$10.00	На рік	\$10.00
Six months	\$5.50	На пів року	\$5.50
Three months	\$3.00	На три місяці	\$3.00

— In money sent by express 10 cents.
— За грошима відправлено 10 центів.

For advertisement rates see elsewhere.
— За розмірами реклами не відомо.

Telephone "СВОБОДА" 498 Montgomery, TeA. U. N. S. 1336 Montgomery.
3 Каміла ім'я маєтків вилучити гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОС У ПУСТИНІ

Ніжорський польський дневник "Нови Свѣтъ" приніс був у числі сі середі, 2 лютого, в рубриці "Листограва Кроніка з Польськ" сенсаційний заголовок "Українці за порозуменням з Польськ".

Стаття хоча викликала в своїх читачів враження, що серед українського населення під польською корміною починає назрівати переконання, що дальша боротьба за незалежну українську державу є зовсім зайнята та що треба заохотитися до цього збройства з Польськ якоїсь угоди на основі признання польського пановання над західними українськими землями.

На доказ існування такого руху "Нови Свѣтъ" наводять "тишевий голос руськ" відомо хуліварський репльчик "Селенський Пропор" зі Станиславова. Так отже "тизерний голос руськ" це собі звичайна польська піснюка не путу. "Не тратьте, куме, сили, спускайтесь на дно!" Стаття нагадала у Н. Д. О. за те, що воно своєю боротьбою проти Польськ шкочить українським масам та закликає українських селян погодитися з Польськми а на знак згоди вибрати до союму при найближчих виборах хуліварів з "Селенського Пропора".

До сего "тизерного голосу руськ" додає "Нови Свѣтъ" від себе, що здавалося, щоби найшвидше поборити рух України в Америці. "Нови Свѣтъ" видно не знає, що в Америці уже раз килим одного польського урядника на освітлення українських прапорів. Не знає він теж, що ся подія є тільки недорозуміння факт. Загал української імміграції лишився невідомий польською пропагандою, як зостається здоровим корінням українського народу в старім краю. Не діявлявся на тяжкі переслідування, український загал дала держати своїх національних ідеалів, а про згоду з Польськми говорять лише платні польські агенти, подібні до тих, які не бракувало свого часу і серед польського народу. "Селенський Пропор" це шмата, пласена Польськми, а за поважний і тверезий голос шматого народу можуть його уважати хіба ті дураки, що в старім краю на такі дурніші видають гроші, а в Америці редакторські преситівелі, які ще і нині пишуть, що український рух зборився, "царсько-королівські урядники" в Берліні та інші зборили повстання Петлюри розбили польські війська. Того рода інформатори уже хайб нічо не можуть. Треба хіба зовсім цілоти людину, щоби далася їм здурити.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Василь Бобрів (Смутний).

РУІНА.
(Спогади звичайного старшини).

З першого дня я поставився до нього з субтим недовірою і стежив непомітно за кожним його рухом. Завжди він повідомляв про чудесні нібито поради червоних мескалів, про їх здатність до організації й ніби волюх та Голубу з захопленням слухали ці казки. Я теж робив вдоволення й зацікавлені обличчя, чим не мало причинився до позаскання їх довіри. Звичайно й товквся завше в їх товаристві, висловлював свої думки згідно з їх поновими поглядами й це зміцнювало їм довіру, яке вродилося у них до мене. Голуб, або "полювник", хитрий людський, досить молодий, як на полковника генерального штабу, не був жадний розуму, а тільки жадний до грошей. Він не знав, що він такий, незалежно від його досі. Плітніш його Волеху, здається, не розумів.

Денщик час я став помічати якийсь особливий до себе відношення з боку Волеху, який відносився мене з собою до Галани або реставрації обиди, розмовляючи зі мною як зі своїм і т. н.

Одного разу, коли він був в особливому гарному настрої, покладував собою ключову боролу, звернувся до мене:

— Приступай до формування, ти хапонець хорший, і тоби віро.

Це був якийсь. Дійсно, Волеху довіряв нікому. Потрібні па-

тери писали Харченко, або Голуб, заперились наперед гарно в купе.

Незалежна справа була формування техніки. Технічних складів не було, а значить майна технічного також.

Проте наказ був досить ясним і перепитувались не прибиждося.

Я знав, що треба звязатися хоч з штабом армії, щоби показати працю, тим більше, що бажання лишитися служути в особному кубі мені не всмікалося. Мені поцілисто дісталися апарати телефонного та верстопи пиль кабелю. Вибравши козаків, які були вже телефоністами й розумілися на тому, я потім пішов до штабу армії; апарат мав установити в купе "отамана Гайдамацького бригади", яка налічувалась дві сотні.

Пане отамане, дозволяйте поставити у вас в купе телефон! Чим може в другому якому місці? — звернувся я до Волеху.

— От молодеш. Не встиг заступити й діла поспішав. Люблю так. В купе, в купе. З ким ти звязуєшся?

— Та думаю зі штабом армії, щоб не ходити раз по раз. — Гарзд, валяй!

Я увійшов в купе. Волеху стояв біля вагона й весело гомоняв до мене.

У нього відлягнуло з душі. Присутність якогось його турбувала, а тепер з відходом отамана він шир і бої, а його ва-

Др. Остап Гриняц.

СВЯТИЙ 3 АССІЗІ

З приноду 700-ліття смерті.

Епохи в історії народів змінюються, духовність і світогляд людей стають щораз інші і шукають собі щораз то інших висловів, устрій та форми людського життя піддаються впливам жодякоїсь суспільної реформи, державної та обшару — одно тільки не змінюється в людській нисі — це найглибша природа. Цілі епохи культурних змін, почині і добуток перемирини вже в історії народів, цілі століття діялізаційної роботи та творчості, безліч релігійних, філософських та соціологічних систем складалися на те, би ави створили людину з темряви першого, або, як сказав би песиміст, природного йл варварства на який шлях ідеальної совершенності, далі варвар в людській всесвітній неолодженій. Мрії патрістичних провідників, філософів та поетів про провідну ідеальну цілі в розвитку народів — що, як кажуть блаженні ідеалісти, "людства" — це одно, а людина зі своєю відмінною, жорстокою боротьбою за існування — це друге. З одної сторони бача всесвітність, космологія, гармонія духа й тіла, обслування всіх сил в людині і обслування всіх людей по лінії стремління до найвищого, а з другої все наново і все з тим самим варварським інстинктом: bellum omnium contra omnes. — "Треба всі енергії, всі поводи, всі неможливості характеру до того, аби не страждали віри в людей і не прокляти віри" — каже раз про се один з найкрасивіших Гейнхеймів, вар Персі Б. Шеллі, а його великий товариш, лорд Байрон, після вісімнадцяти століть культурного розвитку народів, уважає демонів в людині трохи не одним гнім сюжетом своєї творчості. Записані жосткі дрібнички ідеології ідеалізму на всі університетські катедрах Європи лаяли, права, зі зворушенням патрістичних калюгаційних проповідників Шпенгера, професорів репрезентативного Шпенгера, що він у своїй безсильній філософській системі уявляв собі світ — "die beste aller Welten", — як хвалився поетичний

Готфрід Вільгельм Ляйбніц — проголосив безлічними хаосом безумної, сліпої волі і заворушення дрібно-мішанської любові, якийсь ідеалістичний Епоху, коли Еммануїл Золя почав свій страшний роман двадцяти романів, про безліч в людській розумі і скрізь, починаючи від мінеральних палаців, а кінчаючи підземеллями Жерміналі! — Профанація, профанація! — кричав буржуазний доб з кокордою, всесвітності ідеалізму — і деж мораль, де релігія, де святість Єговиного людства? І він декретував ураз з катехизми і Максом Нордау: се скандал. Миж на вершині XIX століття! В нас же християнство, мораль, гуманізм і мірові нагороди Нобелі і те Шпенгера! Die Würde der Menschheit!

Словом: Революції не треба нікому ніколи. У світі все є в найкращій формі, людство стремить до спокійнішого до катехизми до досконалості, професори гадують скрізь калюгації, в народі богослужіння з процесіями і монстраціями, а мудрі царі й цисарі запалюють задорожжя народів і всесвітності братерство при кожнім дипломатичному бенкеті. І здавалося, що от уже тільки один крок був до вірності прокламації всесвітності миру та окічної смерті всесвітності бестії, коли се раптом, на вершині XIX, архікультурного століття — почалася на чудо, на диво та відвільна грозя, якій на їм не вникати, тільки: Bellum omnium contra omnes! Неолодженій варвар в людині дивувалися. Вселюдська бестія почала шалити знову, як і тому тисячі століть назав, стала мордувати, палити й катувати з насолодою старих Ассірійців, з неможливістю Римлян, з кровожадністю Діксінгемів, з усерудністю зявлять військових банд з епохи 30-літньої війни, і вершини культурного XIX. ст. окрівалилися так, як в найтемнішіх часах найтемнішого варварства. Христос, мій, любов — що се таке? Воля, братство, рівність — де й коли воно таке було? Спершу з туманів

ним милосердям, а далі з безмірним судуванням почали мислі після орій воєнних бачень корів пригадувати тих рідких вибравців Духа, що по прикладу Христа проповідували колись шалілими бестіям свого міра перелітні всесвітності любові, і з таким же судуванням гадують нині й його справді святого чудака, який 700 літ намагався у своїй ангельській найновості обнови-ти в світі бестій Христову релігію любові, а якому їм?

Франц з Ассізі.

Хто з нас не чув про нього того відомого на весь світ переказу про те, як то святий Франц проповідував птахам, який і зирим, як то захоплені пташки клонили перед ним в радісному подку свої головки, і як то павів хижий вовк з Агобіо, котого й горлозрів, дав своєму свою лабу з обітом, що на все покінче напастувати людям та неміним звірів? В таких і інших легендах про святого з Ассізі є очевидно тільки любов, яка полевала величавою красу найвищих переказів кохачого простодія, але попри те зазначається в них, як зрештою в усьому, що творить пречистий Дух народів, — по-літ — і такий символ. Той легендарний хижак, якому божественний ідеаліст з Ассізі проповідує релігію любові, се може не простий сокі агобський вовк, а гіркий символ того кохачого, вольного роду в людській ріді, який в епоху Франца володіє скрізь в середньовічній Європі, покерув усе немінче і все що хотів і змів погрозити, і царював в неодолимій лихварській замках та і — головню — в цисарських і папських палацах Франца, як відомо, родився в р. 1182, а вмирає з. X. 1226. Так його недовге, надлюдським самопожертвуванням — передчасне окрочене життя припадає саме на час цисарського імперіалізму в подвійній римській папі, репрезентованого такою могутньою папою Іннокентієм III, на час кривавих Хрестоносних походів, жорстокого гоніння з ав. еретиків у звязку з релігійним джерелом, що його намагалися викликати тоді гурти Вальденів та Альбігенів та на час імперіалістичних змагань шкисів середньовічної Німеччини. В таких часах безоглядної деспотії папи

продажу сніней або овечь.

Нарешті загворив. Заговорив тоном переможи, у якого на приміткі велитеські заміри.

Диктатор! Бачиш? — по-казуючи на потім головного отамана, та трохині се скрежучу зубами.

— Я тоби покажу диктатора — ніби про себе вже додав, а й бую диктатором! Як ти мислиш? — звернувся він до мене.

Що мій в відповіді? Я згодився зразу, ніби мислив і раптом не про. Разом з тим у мене виникла думка: доказати, що Петлюри. Цей хижак не повинен гуляти й робити зрадини, де діло під самим поном. Але як се зробити? Певно коло головного отамана є вуха Волеху, і заки що зробить Волеху, а з пробитим черепом влятимусь десь під "одкосом залізничі. Ми мовчки гуляли по пероні, наче найціліші, а свіді прийшли, або своїми. Мені пришло в голову товариство цього хайб діобре було, що він мовчав. Підійшов Харченко і поклав його; його: шкис прошепотів на вухо й вони хули пішли до свого потягу. Будинку, зупинив на цей час: була двадцять годин, обидві пори. Я згадав Олександра Петлюру, з яким був у приятельських зносинах, і виразу прийшов до рішення.

— От кому я мушу зясувати все, що з ним. Він мене знає й не вірити мені нема підстав.

Зрозумів не можна було. Оглянувшись, я угадав дві спини, що хуто відходили в бік міста. В них пізнав Волеху та Харченку. Не роздумуючи, я пішов до потягу головного отамана. Розпитав

якого владки — все одно чи вони сиділи як мисні заступники Христа на папському престолі, чи на цисарських тронах, чи тільки на лихварських стільцях — в добрі страшний соціальний ріжниця і поновлення всього, що не мало сили остаетися проти настуру варварської, фізичної несправності, в таких часах, коли змагане до реформи і обнови "всесвітності всього світа в дію першого християнства, вражає і справді як lux in tenebris. Бо з наукою Христа той світ епохи Франца з Ассізі — особливий в вищих колах — не, має уже і справді нічого спільного. В боротьбі папів за світську владу в Європі було все инше, тільки не дух християнської покори і справжньої релігії. У Хрестоносних походах допускалися, ніби Христові лихари таких ганебних звірств, жорстокості і соромних злочинів, що ще й сьогодні зарікається душа, коли читати нпр. таку поацію, як отта, що після здобуття Єрусалима в першій поході, Хрестоносці у святині помордували стільки людей, що коли стоїли, як полове оленівце, духовник Раймунд з Прованси: "У крові, во коліна, Beati triumphans! В жорстокім шалінні Іннокентіа III проти Альбігенів, які у своїй "Ересі" вбогим та немисним та його не бажали нічого иншого, тільки повертати до першого часу Христа з усім ті послідностями в житті, християнські кати нимордували стільки невинуватих лютей таких "Евангельських" легатів і покрововців, як Перр Кастельно та Симон з Моїфурту підчас одного тільки настуру на город Беаце 20,000 невинних людей, безліч такого чинного. Якщо ж не сказати, що "ліло Франца з Ассізі заступувало і справді на славу всестороннього зявляння, колиб його усею послідністю по лінії революційної обнови всесвітності і передостім — в соціальному напрямі?"

Та що ж — Франц з Ассізі хитав як великий революціонер, то скінчив, на жал, як католицький святий.

Замість продовжувати соціально-революційну роботу свого славного попередника і зем-

ним настроєм вертає я до вагона та, видно, не судилося мені-бже бути в штабі "Гайдамацької Бригади".

На зустріч мені біг Лєгінс. — Тікай і то нехайні! Волюх каже тебе? — певно — розстріля. Палець загнута й дається на вулицю.

Усі знали що прикмету — загнаний палець.

— Я йому покажу шпигунство, кричати весь час: Тікай, буйай додому!

Почуваючись як ніби перед смертю і Лєгінс шкис десь у бічній вулиці. І дійсно не сподівався мені мене вже бачити. Вірні слуги Волеху мене шукали в місті.

Знаючи мене, Мішків мійому хутомо повороту. Коротенько роздумав, узяв у нього на шпигунство зброю легітиміацію на вулиці урядової інтендантури, що йому командувався до Комісаріату, пішов з палаткою вояків, куди могли мішків хитати за містою волехів!

Вийшовши на вулицю, і не мислячи нічого, я кинувся. Навіть не знав, у який бік. Як мені було, бо вийшов до несподівано. Мешкаючи "Питати, можна було звернутися узяти. Рішні досудувались по залізничі. В крайній раз, мисля, піда: Вулиці були повні військових, які не звертали уваги ні на що. На дорозі зі стайці поклали несподівана процесія — ховали командира найближнього потягу, Твардовського. Не було ні пішотни, не було музик — лише декілька козаків, сумно брили за труною, потираючи вуха.

Добре, добре. Не турбує, сє, сє.

Краще б не ходив до потягу головного отамана. Одно а бачи — погубили голову. З невинними думками прийшов до нощі. Мішків, що опри-томив. Розповідь йому про те, що він мені порадив: краще мовчати Волеху і Прокурору мав силу, якої не мав уряд та командування. Ще з більш сум-

(Далше буде).

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

